

Nr. 97

Din 20 iulie 2026

Către:

Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

Subiect: Aviz FIA la proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare (număr unic 644/MIDR/2026)

Stimate Domn/Doamnă,

Prin prezenta, Asociația Investitorilor Străini (în continuare – Asociația), care reunește principalii investitori străini din Republica Moldova, inclusiv companii producătoare și importatoare de medicamente, exprimă mulțumiri pentru oportunitatea de a participa la procesul de consultare publică asupra **proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare** (în continuare – Proiectul), elaborat în vederea transpunerii Directivei (UE) 2024/3019 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2024 privind epurarea apelor uzate urbane, dar și transpunerii parțiale a Directivei (UE) 2020/2184 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2020 privind calitatea apei destinate consumului uman.

I. Considerații generale

Asociația susține pe deplin parcursul european al Republicii Moldova și obiectivele de protecție a mediului și a sănătății publice urmărite prin Proiect, inclusiv angajamentele asumate prin Programul național de aderare la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029. Membrii Asociației aplică standarde ridicate de responsabilitate ecologică și recunosc importanța reducerii poluării apelor uzate urbane cu micropoluanti.

Totodată, Asociația atrage atenția asupra faptului că Proiectul, prin articolul 35¹ propus (Răspunderea extinsă a producătorilor pentru micropoluanti din apele uzate urbane, în continuare – REP), instituie o obligație financiară nouă, cu impact direct și semnificativ asupra producătorilor și importatorilor de medicamente și produse cosmetice, în condiții care, în redacția actuală, nu asigură previzibilitatea, proporționalitatea și echilibrul necesar între obiectivele de mediu și securitatea aprovizionării populației cu medicamente. Potrivit art. 9 din Directiva (UE) 2024/3019, sistemul REP presupune acoperirea de către producători a cel puțin 80% din costurile totale ale epurării cuaternare (investiții și costuri de funcționare), precum și a costurilor de monitorizare a micropoluantilor, de colectare și verificare a datelor și a altor costuri de administrare a sistemului. Este vorba, așadar, de o contribuție cu caracter parafiscal de o amploare considerabilă, ale cărei consecințe economice și sociale impun o analiză aprofundată.

În acest context, prezentul Aviz nu contestă necesitatea transpunerii Directivei, ci formulează obiecții și propuneri menite să asigure o transpunere echilibrată, adaptată realităților economice și infrastructurale ale Republicii Moldova, în conformitate cu principiile fundamentării, previzibilității și transparenței actelor normative, consacrate de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

II. Obiecții și argumente

1. Delegarea integrală a elementelor esențiale ale contribuției REP către Guvern contravine principiului previzibilității. Articolul 35¹ are, potrivit tabelului de concordanță anexat Proiectului, caracter de normă-cadru: baza de calcul a contribuției, cotele, modul de achitare, administratorul sistemului, destinația

fondurilor și procedura de aplicare a derogărilor urmează a fi stabilite ulterior prin modificarea Hotărârii Guvernului nr. 950/2013. Astfel, agenților economici li se impune, prin lege, o obligație financiară al cărei cuantum și mecanism sunt integral necunoscute la momentul adoptării. O asemenea tehnică legislativă este incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice și cu cerința ca elementele esențiale ale oricărei plăți obligatorii cu caracter fiscal sau parafiscal să fie stabilite prin lege. Asociația solicită ca elementele esențiale ale sistemului REP — categoriile de plătitori, baza de calcul, limitele contribuției, entitatea administratoare și destinația mijloacelor — să fie reglementate la nivel de lege organică.

2. Lipsa cuantificării impactului financiar asupra sectorului privat. Nota de fundamentare (pct. 4.3) recunoaște că impactul asupra producătorilor de produse farmaceutice și cosmetice va consta în contribuții financiare pentru acoperirea costurilor de epurare cuaternară, însă nu conține nicio estimare a costului total al epurării cuaternare la nivel național, a numărului de agenți economici vizați sau a contribuției medii previzibile. Instituirea unei obligații financiare fără evaluarea cuantificată a impactului de reglementare contravine metodologiei de analiză a impactului aprobate în temeiul Legii nr. 100/2017 și lipsește Parlamentul, Guvernul și mediul de afaceri de baza informațională necesară unei decizii fundamentate. Asociația solicită completarea analizei de impact cu estimări cifrice, elaborate în consultare cu industria farmaceutică și cosmetică.

3. Riscuri pentru accesibilitatea și disponibilitatea medicamentelor pe piața Republicii Moldova. Piața farmaceutică națională este de dimensiuni reduse, preponderent bazată pe import, iar prețurile medicamentelor sunt reglementate prin Catalogul național de prețuri de producător. În aceste condiții, contribuția REP nu va putea fi transferată liber în preț, iar efectul previzibil va fi retragerea de pe piață a produselor cu marjă redusă — în special a medicamentelor generice accesibile și a unor medicamente esențiale — cu consecințe directe asupra pacienților și asupra sistemului de sănătate. Subliniem că însăși Directiva (UE) 2024/3019, la art. 10 alin. (6) lit. (f), impune monitorizarea impactului REP asupra accesibilității, disponibilității și caracterului abordabil al medicamentelor. Proiectul nu preia nicio garanție de acest tip. Asociația solicită introducerea în lege a unei clauze exprese de salvagardare privind disponibilitatea medicamentelor, inclusiv a unui mecanism de exceptare sau modulare a contribuției pentru medicamentele esențiale și vitale.

4. Caracterul selectiv și proporționalitatea discutabilă a mecanismului, confirmate de contenciosul aflat pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene. Micropoluantii din apele uzate urbane provin dintr-o multitudine de surse — pesticide, produse chimice de uz casnic, detergenți, substanțe industriale — însă mecanismul REP atribuie întreaga povară financiară exclusiv sectoarelor farmaceutic și cosmetic. Relevăm că Republica Polonă a sesizat Curtea de Justiție a Uniunii Europene (cauza C-193/25, înregistrată la 10 martie 2025), solicitând anularea art. 9 alin. (1) și a Anexei III din Directiva (UE) 2024/3019, pe motiv că acestea atribuie în mod inechitabil și disproporționat responsabilitatea financiară exclusiv producătorilor de medicamente și produse cosmetice, cu încălcarea principiului „poluatorul plătește” (art. 191 alin. (2) TFUE) și a principiului proporționalității. Acțiunile paralele introduse de asociațiile industriei (EFPIA – cauza T-158/25; Cosmetics Europe – cauza T-169/25) au fost respinse de Tribunalul UE la 18 februarie 2026 exclusiv pe motive procedurale de admisibilitate, fără examinarea fondului, astfel încât chestiunile de validitate a mecanismului REP rămân nesoluționate și urmează a fi tranșate în cauza C-193/25. În aceste condiții, transpunerea accelerată în Republica Moldova a unei norme a cărei validitate este contestată chiar în interiorul Uniunii Europene este prematură și expune mediul de afaceri unor obligații care ar putea fi ulterior invalidate sau substanțial modificate la nivel european.

5. Devansarea nejustificată a calendarului european și lipsa infrastructurii finanțate. Republica Moldova nu este stat membru al Uniunii Europene, iar termenele Directivei (UE) 2024/3019 — operaționalizarea REP până la 31 decembrie 2028 și implementarea etapizată a epurării cuaternare între 2033 și 2045 — nu îi sunt opozabile. Conform propriei note de fundamentare, doar circa 9,9% din localitățile țării dispun de sisteme publice de canalizare, iar nicio stație de epurare din Republica Moldova nu aplică în prezent epurarea cuaternară. Instituirea unei contribuții destinate finanțării unei infrastructuri inexistente ridică întrebări

legitime privind destinația și administrarea mijloacelor colectate și creează un dezavantaj competitiv față de statele din regiune, care își calibrează transpunerea pe calendarul european. Asociația solicită corelarea expresă a aplicării REP cu calendarul național real de implementare a epurării cuaternare.

6. Cumulul poverii de reglementare asupra sectorului farmaceutic. Producătorii și importatorii de medicamente suportă deja obligații de răspundere extinsă pentru ambalaje în temeiul Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, costurile colectării și distrugerii medicamentelor cu termen expirat, taxe de autorizare și înregistrare, precum și constrângerile mecanismului de reglementare a prețurilor. Contribuția REP pentru micropoluantți se adaugă acestui cumul fără nicio evaluare a poverii agregate asupra sectorului, contrar principiului proporționalității reglementării activității de întreprinzător.

7. Ambiguități ale textului normativ propus. Alineatul (3) al articolului 35¹ nu precizează dacă pragul de derogare de 1 tonă pe an se calculează per substanță, per produs sau per producător, nici autoritatea și procedura prin care se demonstrează biodegradabilitatea rapidă a substanțelor sau absența generării de micropoluantți. De asemenea, termenul de intrare în vigoare de o lună de la publicare (Art. II) este vădit insuficient pentru o intervenție normativă de asemenea natură.

III. Propuneri

În temeiul celor expuse, Asociația propune:

1. completarea articolului 35¹ cu prevederi care să stabilească, la nivel de lege, elementele esențiale ale sistemului REP: categoriile de plătitori, baza de calcul și limitele contribuției, entitatea care administrează sistemul, destinația exclusivă a mijloacelor colectate și mecanismele de control și transparență;
2. introducerea unei clauze de salvagardare potrivit căreia stabilirea și aplicarea contribuțiilor REP se realizează cu asigurarea accesibilității, disponibilității și caracterului abordabil al medicamentelor, inclusiv prin exceptarea sau modularea contribuției pentru medicamentele esențiale, în corespundere cu art. 10 alin. (6) lit. (f) din Directiva (UE) 2024/3019;
3. corelarea expresă a punerii în aplicare a sistemului REP cu calendarul național de implementare a epurării cuaternare, aprobat prin program de investiții, precum și, ca reper de prudență legislativă, cu soluționarea cauzei C-193/25 aflate pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene;
4. completarea analizei de impact cu estimări cifrice privind costurile și efectele economice pentru sectorul farmaceutic și cosmetic, elaborate în consultare cu reprezentanții industriei, în vederea fundamentării deciziilor și asigurării unui cadru reglementar predictibil și echilibrat;
5. precizarea, în alineatul (3) al articolului 35¹, a modului de calcul al pragului de 1 tonă pe an (per producător și per substanță introdusă pe piață) și a procedurii de demonstrare a biodegradabilității rapide, cu indicarea autorității competente;
6. instituirea, prin lege, a obligației autorităților de a organiza dialoguri periodice cu producătorii, distribuitorii, operatorii și societatea civilă privind implementarea REP, astfel cum prevede art. 10 alin. (5) din Directivă;
7. stabilirea unui termen de intrare în vigoare realist, cu o perioadă de tranziție adecvată, precum și supunerea proiectului de hotărâre a Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 950/2013 unei consultări publice distincte și aprofundate cu mediul de afaceri.

IV. Concluzii

Asociația susține obiectivele de mediu și de sănătate publică ale Proiectului și transpunerea Directivei (UE) 2024/3019, însă consideră că, în redacția actuală, articolul 35¹ nu poate fi susținut fără operarea modificărilor

expuse în prezentul Aviz. Solicităm respectuos organizarea unei ședințe de lucru cu participarea reprezentanților Asociației și ai companiilor farmaceutice membre, în vederea definitivării textului într-o formulă care să concilieze angajamentele europene ale Republicii Moldova cu previzibilitatea mediului de afaceri și cu securitatea aprovizionării populației cu medicamente.

Ne exprimăm întreaga disponibilitate pentru cooperare constructivă și rămânem la dispoziția Ministerului pentru orice clarificări suplimentare.

Cu deosebită considerație,

Ana GROZA
Director Executiv

Notă: *Asociația Investitorilor Străini reunește 25 companii – cei mai mari investitori din Republica Moldova, investițiile cărora provin din 17 țări, cu peste 20.000 de angajați. Volumul total al investițiilor companiilor-membre FIA depășește 2,6 miliarde euro, ceea ce constituie aproximativ 19% din PIB.*

